

**Examination of Dark Personality Traits and Ambiguity Tolerance with the Mediating
Role of Resilience to Stress among
Female Managers Working in Public Hospitals in Tehran¹**

Akbar Kazemi Joybari

PhD Student in Counseling, Department of Education Sciences and Counseling, North
Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
aakbarkazemi1368@gmail.com

Hojatollah Moradi

Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Social and Cultural Sciences,
Imam Hossein University, Tehran, Iran.
hmhh4141@gmail.com

Ahmad Basiri

Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Social and Cultural Sciences,
Imam Hossein University, Tehran, Iran.
ahmadbas@gmail.com

Received: 2025 January 17| Revised: 2025 February 21| Accepted: 2025 February
Abstract

This research investigates the impact of dark personality traits, such as narcissism and Machiavellianism, and low ambiguity tolerance on death anxiety among female managers in intensive care units. It posits that resilience mediates the relationship between these traits and death anxiety. Utilizing a survey method, data were collected from 10,203 female managers in public hospitals in Tehran, with sample size determined via SPSS Sample Power software. The analysis employed SPSS and AMOS for descriptive statistics, normality tests, simple regression analysis, and structural equation modeling (SEM). Findings reveal that dark personality traits and low ambiguity tolerance significantly influence death anxiety, with resilience partially mediating this effect. Additionally, regression analysis indicates that resilience to stress can help alleviate death anxiety. This research aims to inform the development of educational and supportive programs to enhance resilience and reduce death anxiety among nurses, ultimately improving healthcare service quality and mental well-being.

Keywords: Dark personality traits, ambiguity tolerance, resilience to stress, female managers

¹ <https://doi.org/10.71815/JNAPA.2025.1196811>

Extended Abstract

Examination of Dark Personality Traits and Ambiguity Tolerance with the Mediating Role of Resilience to Stress among Female Managers Working in Public Hospitals in Tehran

Introduction

Death anxiety is one of the significant psychological challenges in high-stress professions, particularly for nurses and female managers in public hospitals. This anxiety, stemming from continuous exposure to death and severe illnesses, can negatively impact individuals' quality of life and job performance.

Therefore, examining factors related to death anxiety, including dark personality traits and ambiguity tolerance, seems essential. Research has shown that personality traits such as narcissism, Machiavellianism, and psychopathy can contribute to increased death anxiety. Additionally, individuals with a lower tolerance for ambiguity are more susceptible to anxiety due to their inability to predict outcomes.

This issue becomes particularly critical in challenging work environments like intensive care units. Given the negative effects of death anxiety on the mental health and job performance of nurses, identifying risk factors and developing intervention strategies is of paramount importance. As a positive psychological construct, resilience can help individuals respond more flexibly in stressful situations.

This study aims to investigate dark personality traits and ambiguity tolerance, along with the mediating role of resilience against stress, among female managers working in public hospitals in Tehran. The findings of this research could contribute to a more precise identification of factors influencing death anxiety and the development of intervention models to enhance resilience and reduce this anxiety. Ultimately, this research may lead to improved quality of healthcare services and the enhancement of the mental health of healthcare staff.

Case Study

This research, as a case study, examines death anxiety among female nurses working in the intensive care units of public hospitals in Tehran. Given the psychological challenges arising from continuous exposure to death and severe illnesses, this study aims to identify the factors influencing death anxiety, including dark personality traits and ambiguity tolerance, as well as the mediating role of resilience in this context. The statistical population of this study includes 10,203 female nurses in the year 2023, from which a representative sample is selected using a multi-stage cluster sampling method. Data is collected through validated questionnaires and analyzed using SPSS and AMOS software.

Theoretical Framework

The conceptual framework of this research is based on dark personality traits, ambiguity tolerance, and resilience among female managers working in public hospitals in Tehran. Dark personality traits, including Machiavellianism, narcissism, psychopathy, and sadism, can have significant impacts on the managerial behaviors and social interactions of these managers. These traits may lead to challenges in decision-making and leadership, affecting the quality of services provided in hospitals ([Iftikhar & Iftikhar, 2024](#)). On the other hand, ambiguity tolerance, as an important trait in complex work environments, helps managers cope better with uncertainties and daily challenges. In hospitals, where conditions change rapidly, the ability to tolerate ambiguity can contribute to improved performance and reduced stress ([Zafar & Qurat-ul-ain, 2024](#)).

The role of resilience as a protective factor against stress is also highlighted in this framework. Resilience refers to an individual's ability to cope with pressures and challenges, and it can assist female managers with dark personality traits and high ambiguity tolerance in reducing work-related stress and effectively overcoming managerial challenges. Therefore, paying attention to these factors and their interconnections can enhance the quality of leadership and management in public hospitals in Tehran, paving the way for healthier and more efficient work environments ([Nuzulia et al., 2024](#); [Craib et al., 2024](#)).

Methodology

This research is applied in nature, aiming to address issues related to death anxiety among female nurses in intensive care units. The data collection method is survey-based and field-oriented, utilizing questionnaires to gather primary data. This study is quantitative and correlational, examining the relationships among the research variables. The statistical population consists of 10,203 female nurses working in public hospitals' intensive care units in Tehran in 2023. To determine the sample size, the SPSS Sample Power software was used, and a multi-stage cluster sampling method was employed. The data collection tools include the Death Anxiety Scale ([Templer \(1970\)](#)), the Dark Personality Traits Questionnaire by [Jonason & Webster \(2010\)](#), the Ambiguity Tolerance Questionnaire by [Wden et al \(2003\)](#), and the Resilience Scale by [Connor & Davidson \(2003\)](#). The collected data were analyzed using descriptive and inferential statistical methods in SPSS and AMOS software. In this study, informed consent from participants was obtained in writing.

Discussion and Results

This research delves into the complex issue of death anxiety among female nurses working in intensive care units (ICUs), a group that frequently encounters mortality and critical health situations. The findings reveal a significant correlation between dark personality traits—such as narcissism, Machiavellianism, and psychopathy—and heightened levels of death anxiety. These traits may predispose individuals to a more intense fear of death, potentially affecting their mental health and job performance in high-stress environments like ICUs.

On the other hand, ambiguity tolerance emerges as a crucial protective factor. Nurses who possess a higher tolerance for ambiguity are better equipped to handle the uncertainties and unpredictability inherent in their work, which in turn fosters greater resilience against anxiety related to death. This resilience not only helps them cope with their fears but also enhances their ability to provide compassionate care to patients and families facing end-of-life issues. Moreover, resilience is identified as a mediating factor that can mitigate the adverse effects of dark personality traits and low ambiguity tolerance. By promoting resilience, healthcare organizations can potentially reduce the negative impact of these personality traits on nurses' mental health, leading to a healthier work environment. Statistical analyses conducted in the study confirm that the data distribution is normal, allowing for reliable interpretations of the relationships among the variables.

The significant relationships identified between dark personality traits, ambiguity tolerance, death anxiety, and resilience underscore the importance of addressing psychological factors in nursing practice. The results of one-sample t-tests further indicate that the mean scores for dark personality traits and death anxiety among the nurses surveyed are above average, suggesting that these issues are prevalent in this population. This finding highlights the urgent need for interventions aimed at improving mental health support for nurses. Ultimately, the research underscores the critical role of resilience in alleviating death anxiety. By fostering resilience through training and support programs, healthcare institutions can enhance the psychological well-being of female nurses in ICUs. This, in turn, may lead to improved patient care and a more supportive work environment, benefiting both nurses and the patients they serve.

Conclusion

The results of this research indicate that death anxiety among female nurses in intensive care units is significantly influenced by dark personality traits, while ambiguity tolerance acts as a protective factor that helps enhance resilience.

Resilience not only moderates the negative effects of dark personality traits and low ambiguity tolerance but also plays a crucial role in reducing death anxiety. Given the normal distribution of the data and the significant relationships among the variables, this study emphasizes that improving the psychological and working conditions of nurses through the enhancement of resilience and the provision of psychological support can lead to a reduction in death anxiety and an improvement in the quality of patient care in intensive care units.

Contribution of authors

All authors have participated in this research in equal proportion.

Ethical approval

This research was conducted by ethical principles. All participants in the study voluntarily provided their consent to participate with full awareness of the research objectives.

Conflict of interest

No conflicts of interest are declared by the authors.

بررسی ویژگی‌های شخصیت تاریک و تحمل ابهام همراه با نقش میانجی تاب‌آوری در برابر استرس بین مدیران زن شاغل در بیمارستان‌های دولتی تهران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۰۵

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۳/۱۲/۰۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۸

اکبر کاظمی جویباری

دانشجوی دکتری گروه علوم تربیتی و مشاوره، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

ORCID: 0000-0003-4515-0013

aakbarkazemi1368@gmail.com

حجت اله مرادی

دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم اجتماعی و فرهنگی، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران.

ORCID: 0000-0002-7382-0195

hmhh4141@gmail.com

احمد باصری

استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم اجتماعی و فرهنگی، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران.

ORCID: 0000-0002-9923-5584

ahmadbas@gmail.com

چکیده

ویژگی‌های شخصیتی تاریک مانند خودشیفتگی و ماکیاولیسم می‌توانند به افزایش اضطراب مرگ منجر شوند، درحالی‌که تحمل پایین ابهام نیز فرد را در معرض بیشتر این اضطراب قرار می‌دهد. تاب‌آوری به‌عنوان یک عامل میانجی می‌تواند اثرات منفی این ویژگی‌ها را تعدیل کند. هدف اصلی تحقیق، شناسایی تأثیر این متغیرها بر اضطراب مرگ در مدیران زن بخش‌های مراقبت‌های ویژه است. فرضیه اصلی پژوهش بیان می‌کند که اضطراب مرگ بر اساس ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام با میانجی‌گری تاب‌آوری پیش‌بینی می‌شود. این تحقیق به روش پیمایشی و میدانی انجام‌شده و داده‌ها از طریق پرسشنامه‌ها جمع‌آوری گردیده‌اند. جامعه آماری شامل ۱۰،۲۰۳ مدیر زن شاغل در بیمارستان‌های دولتی تهران بوده و حجم نمونه با نرم‌افزار SPSS Sample Power تعیین‌شده است. داده‌ها با نرم‌افزارهای SPSS و AMOS تحلیل‌شده و شامل توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، آزمون‌های نرمال بودن داده‌ها، مدل رگرسیون ساده و مدل معادلات ساختاری (SEM) برای

ارزیابی روابط میان متغیرها است. یافته‌ها نشان می‌دهند که ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام تأثیر معناداری بر اضطراب مرگ دارند، به طوری که تاب‌آوری نقش میانجی جزئی در این ارتباط ایفا می‌کند. همچنین، نتایج تحلیل رگرسیون نشان می‌دهند که تاب‌آوری در برابر استرس به کاهش اضطراب مرگ کمک می‌کند. در نهایت، این پژوهش می‌تواند به طراحی برنامه‌های آموزشی و حمایتی برای تقویت تاب‌آوری و کاهش اضطراب مرگ در پرستاران کمک کند، که به بهبود کیفیت خدمات بهداشتی و سلامت روانی آنان می‌انجامد.

کلمات کلیدی: ویژگی‌های شخصیت تاریک، تحمل ابهام، تاب‌آوری در برابر استرس، مدیران زن

۱- مقدمه

اضطراب مرگ یکی از مهم‌ترین چالش‌های روان‌شناختی است که افراد در مشاغل پرتنش، به‌ویژه پرستاران در بخش‌های مراقبت‌های ویژه، با آن روبه‌رو هستند. حضور مستمر در محیط‌هایی که به‌طور مداوم با مرگ و بیماری‌های شدید سروکار دارند، فشار روانی زیادی بر پرستاران وارد می‌کند و آنان را مستعد ابتلا به اضطراب مرگ می‌سازد. این نوع اضطراب، به‌عنوان ترس شدید و نگرانی نسبت به مرگ و فرآیند مردن تعریف می‌شود که ممکن است بر رفتارها، تصمیم‌گیری‌ها و عملکرد شغلی افراد تأثیر بگذارد ([Mahin Torabi, 2011](#)).

این اضطراب نه تنها به‌طور مستقیم بر کیفیت زندگی و سلامت روانی پرستاران تأثیر دارد، بلکه می‌تواند تأثیرات منفی بر کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی نیز بگذارد، چراکه تمرکز و توانایی آنان در مراقبت از بیماران تحت تأثیر قرار می‌گیرد. بررسی اضطراب مرگ و عوامل مرتبط با آن از مبانی مهم روان‌شناسی سلامت به شمار می‌آید. مطالعات نشان داده‌اند که اضطراب مرگ تحت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی، عوامل اجتماعی و شرایط شغلی قرار می‌گیرد. در این زمینه، ابعاد تاریک شخصیت شامل ویژگی‌هایی نظیر خودشیفتگی، ماکیاولیسم و سایکوپاتی به‌عنوان عوامل پیش‌بینی‌کننده اضطراب مرگ شناخته می‌شوند. افرادی که دارای ویژگی‌های شخصیت تاریک هستند، معمولاً تمرکز بیشتری بر اهداف و منافع شخصی خود دارند و از احساس همدلی و ارتباطات اجتماعی کمتری برخوردارند. این ویژگی‌ها می‌تواند به افزایش اضطراب مرگ و نگرانی‌های مرتبط با آن در محیط‌های کاری پرتنش، ازجمله محیط‌های بیمارستانی، منجر شود ([Christensen, 2023](#)). عامل دیگری که نقش مهمی در اضطراب مرگ دارد، میزان تحمل ابهام است. تحمل ابهام به توانایی فرد برای مواجهه با شرایط نامشخص و ناپایدار اشاره دارد. افرادی که تحمل کمتری نسبت به ابهام دارند، به دلیل عدم توانایی در پیش‌بینی نتایج و کنترل موقعیت‌ها، بیشتر در معرض اضطراب و نگرانی قرار می‌گیرند. این مسئله به‌ویژه در محیط‌های کاری چالش‌برانگیزی نظیر بخش‌های مراقبت‌های ویژه، که پرستاران به‌طور مستمر با موقعیت‌های نامطمئن و خطرات جانی روبه‌رو هستند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند ([Lim, 2020](#)). [Rasouli Moghadam & Salehi \(2023\)](#) در تحقیقی تحت عنوان «اثر بخشی آموزش تاب‌آوری بر اضطراب مرگ و امید به زندگی در بین پرستاران در شرایط شیوع کرونا بیمارستان ولایت دامغان» بیان داشته‌اند که پژوهش حاضر باهدف اثربخشی آموزش تاب‌آوری بر اضطراب مرگ و امید به زندگی در بین پرستاران در شرایط شیوع کرونا بیمارستان ولایت دامغان انجام شد و نتایج این پژوهش نشان داد که آموزش تاب‌آوری بر بین پرستاران در شیوع ویروس کرونا تأثیر معنی‌داری دارد. نتایج پژوهش حاضر همچنین نشان داد که آموزش تاب‌آوری بر امید به زندگی در بین پرستاران در شیوع ویروس کرونا نیز تأثیر معنی‌داری دارد. با توجه به نتایج، برای کاهش اضطراب و افزایش امیدیه زندگی کادر درمان می‌توان برنامه‌هایی برای افزایش تاب‌آوری آن‌ها و کاهش اضطراب آنان طراحی و از طریق کارگاه‌های آموزشی حضوری و مجازی اجرا کرد. فرضیه تحقیق حاضر بیان می‌دارد که اضطراب مرگ بر اساس ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام با میانجی‌گری متغیر تاب‌آوری در برابر استرس پیش‌بینی می‌شود. این پژوهش از نظر علمی و عملی

اهمیت زیادی دارد. از جنبه علمی، شناخت دقیق‌تر عوامل مرتبط با اضطراب مرگ می‌تواند به بهبود دانش موجود در این زمینه و توسعه مدل‌های مفهومی و نظری کمک کند. تاکنون مطالعات پراکنده‌ای در زمینه اضطراب مرگ انجام شده است، اما کمتر تحقیقی به بررسی جامع و هم‌زمان ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام و تاب‌آوری پرداخته است. بنابراین، این تحقیق می‌تواند نقش مهمی در گسترش دانش نظری روان‌شناسی سلامت و روان‌شناسی شغلی داشته باشد.

از لحاظ کاربردی نیز این تحقیق حائز اهمیت است. با توجه به اینکه اضطراب مرگ تأثیرات منفی بر سلامت روانی و عملکرد شغلی پرستاران دارد (Khajeh Noori et al, 2018)، نتایج این تحقیق می‌تواند به شناسایی عوامل خطر و توسعه راهکارهای مداخله‌ای کمک کند. تاب‌آوری به‌عنوان یک سازه روان‌شناختی مثبت، به افراد کمک می‌کند که در شرایط استرس‌زا و بحرانی با انعطاف‌پذیری و توانایی بیشتری واکنش نشان دهند. شناخت میزان تاب‌آوری و راهکارهای تقویت آن می‌تواند نقش مؤثری در کاهش اضطراب مرگ و ارتقای سلامت روانی و کیفیت خدمات بهداشتی ایفا کند. علاوه بر این، یافته‌های این پژوهش می‌تواند به طراحی برنامه‌های آموزشی و حمایتی برای تقویت تاب‌آوری و بهبود توانایی پرستاران در مدیریت استرس و اضطراب ناشی از مرگ و مردن کمک کند. از این طریق، ضمن ارتقای سلامت روانی پرستاران، بهبود کیفیت مراقبت از بیماران نیز فراهم می‌شود.

با توجه به اهمیت اضطراب مرگ به‌عنوان یک چالش روان‌شناختی در مشاغل پرتنش، به‌ویژه در میان پرستاران و مدیران زن شاغل در بیمارستان‌های دولتی، و تأثیرات منفی آن بر کیفیت زندگی و عملکرد شغلی، بررسی عوامل مرتبط با این اضطراب ازجمله ویژگی‌های شخصیت تاریک و تحمل ابهام ضروری به نظر می‌رسد. درحالی‌که تحقیقات پراکنده‌ای در زمینه اضطراب مرگ انجام شده، کمتر تحقیقی به‌طور جامع به بررسی هم‌زمان ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام و نقش میانجی تاب‌آوری پرداخته است. این خلا مطالعاتی نشان‌دهنده نیاز به پژوهش‌های بیشتر در این حوزه است تا بتوان به شناسایی دقیق‌تر عوامل مؤثر بر اضطراب مرگ و توسعه مدل‌های مداخله‌ای برای تقویت تاب‌آوری و کاهش این اضطراب در مدیران زن پرداخت. بنابراین، تحقیق حاضر باهدف بررسی ویژگی‌های شخصیت تاریک و تحمل ابهام همراه با نقش میانجی تاب‌آوری در برابر استرس در بین مدیران زن شاغل در بیمارستان‌های دولتی تهران طراحی شده است.

۲- ادبیات تحقیق

ویژگی‌های شخصیتی تاریک شامل مجموعه‌ای از خصوصیات اجتماعی نامطلوب است که عمدتاً به چهار دسته اصلی تقسیم می‌شوند: ماکیاولیسم^۱، خودشیفتگی^۲، روان‌پریشی^۳ و سادیسم^۴. این ویژگی‌ها به رفتارها و نتایج منفی مختلفی، به‌ویژه در نوجوانان و دانش‌آموزان، مرتبط شده‌اند. درک این ویژگی‌ها برای توسعه مداخلات مؤثر و رسیدگی به پیامدهای آن‌ها در زمینه‌های اجتماعی ضروری است.

ویژگی‌های کلیدی شخصیتی تاریک

ماکیاولیسم به‌عنوان ویژگی‌ای شناخته می‌شود که با دست‌کاری و بهره‌برداری از دیگران مشخص می‌شود. افرادی که دارای این ویژگی هستند، معمولاً به دنبال منافع شخصی خود هستند و ممکن است از دیگران به‌عنوان ابزاری برای رسیدن به اهداف خود استفاده کنند. این ویژگی به سطوح بالاتری از بزهکاری و رفتارهای تهاجمی در نوجوانان مرتبط است (Zafar & Qurat-ul-ain, 2024; Iftikhar & Iftikhar, 2024).

¹ Machiavellianism

² narcissism

³ psychopathy

⁴ sadism

خودشیفتگی به خودمحوری و احساس حق طلبی مرتبط است و می تواند پیش بینی کننده موفقیت شغلی از منظر فردی باشد. با این حال، این ویژگی می تواند به تعاملات اجتماعی منفی و رفتارهایی مانند دزدی شریک و حسادت منجر شود. افرادی که خودشیفته هستند، معمولاً در روابط اجتماعی خود با چالش هایی مواجه می شوند و ممکن است نتوانند ارتباطات سالم و پایداری برقرار کنند (Nuzulia et al., 2024).

روان پریشی به رفتارهای تکانشی و تهاجمی مرتبط است و به ویژه در محیط های مدرسه، به طور قابل توجهی با رفتارهای بزهکارانه همبستگی دارد. نوجوانانی که دارای این ویژگی هستند، ممکن است در معرض خطر بیشتری برای ارتکاب جرم و رفتارهای پرخطر قرار داشته باشند (Iftikhar & Iftikhar, 2024).

سادیسیم نیز نشان دهنده تمایل به لذت بردن از درد و رنج دیگران است و می تواند بر نگرش ها و رفتارهای اجتماعی-جنسی تأثیر بگذارد (Craib et al., 2024).

تحقیقات نشان می دهد که حمایت اجتماعی می تواند تأثیرات منفی ویژگی های شخصیتی تاریک را کاهش دهد، به ویژه در نوجوانان. به همین دلیل، ایجاد محیط های حمایتی می تواند به کاهش بزهکاری و رفتارهای منفی کمک کند. در زمینه های آموزشی، درک این ویژگی ها می تواند به تدوین استراتژی های آموزشی کمک کند که رفتارهای مرتبط با شخصیت های تاریک را مدیریت کرده و تعاملات سالم تری را میان دانش آموزان ترویج دهد (Zafar & Qurat-ul-ain, 2024).

با وجود اینکه ویژگی های شخصیتی تاریک معمولاً به عنوان ویژگی های منفی تلقی می شوند، برخی از مطالعات نشان می دهند که این ویژگی ها ممکن است مزایایی نیز به همراه داشته باشند، مانند موفقیت شغلی از منظر فردی در جوامع جمع گرا که در آن ها به ارزش های اجتماعی و هماهنگی اجتماعی توجه می شود. این دوگانگی نشان دهنده پیچیدگی این ویژگی ها و تأثیرات متنوع آن ها بر افراد و جامعه است (Iftikhar & Iftikhar, 2024).

ویژگی های شخصیتی تاریک، شامل ماکیاولیسم، خودشیفتگی، روان پریشی و سادیسم، می تواند تأثیرات قابل توجهی بر رفتارهای مدیریتی و تعاملات اجتماعی مدیران زن شاغل در بیمارستان های دولتی تهران داشته باشد. این ویژگی ها ممکن است به چالش هایی در تصمیم گیری و رهبری منجر شود و بر کیفیت خدمات ارائه شده در بیمارستان ها تأثیر بگذارد. تحمل ابهام به عنوان یک ویژگی مهم در محیط های کاری پیچیده و پر چالش، به مدیران کمک می کند تا با عدم قطعیت ها و چالش های روزمره بهتر کنار بیایند. در بیمارستان ها، جایی که شرایط به سرعت تغییر می کند و تصمیم گیری های فوری ضروری است، توانایی تحمل ابهام می تواند به بهبود عملکرد و کاهش استرس کمک کند. به ویژه برای مدیران زن، که ممکن است با چالش های مضاعفی از جمله تبعیض های جنسیتی و فشارهای اجتماعی مواجه شوند، این ویژگی می تواند به عنوان یک عامل کلیدی در موفقیت و کارایی آن ها عمل کند. نقش میانجی تاب آوری در این زمینه نیز بسیار حائز اهمیت است. تاب آوری به توانایی فرد در مواجهه با فشارها و چالش ها اشاره دارد و می تواند به عنوان یک عامل محافظ در برابر استرس عمل کند. مدیران زن با ویژگی های شخصیتی تاریک و تحمل ابهام بالا، می توانند با استفاده از تاب آوری، استرس های ناشی از محیط کار را کاهش دهند و به طور مؤثری بر چالش های مدیریتی غلبه کنند. بنابراین، توجه به این عوامل و ارتباط آن ها با یکدیگر می تواند به بهبود کیفیت رهبری و مدیریت در بیمارستان های دولتی تهران کمک کند و زمینه ساز ایجاد محیط های کاری سالم تر و کارآمدتر باشد.

پیشینه تحقیق

به بررسی ویژگی های شخصیتی تاریک در محیط کار و تأثیرات آن بر رفتارهای سازمانی و رهبری پرداختند. محققان با جمع آوری مقالات مختلف در این زمینه، به تحلیل روابط میان ویژگی های تاریک شخصیت، مانند ماکیاولیسم، خودشیفتگی و روان پریشی، و پدیده های مرتبط با محیط کار، از جمله سرپرستی آزاددهنده و انگیزه های

قدرت پرداخته‌اند. روش‌های مختلفی از جمله مطالعات تجربی، نظرسنجی‌های مقطعی و طراحی‌های زمان‌محور برای بررسی این موضوعات استفاده شده است.

نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی تاریک می‌توانند تأثیرات منفی قابل‌توجهی بر رهبری و رفتارهای سازمانی داشته باشند و نیاز به تحقیقات بیشتر در این زمینه و توسعه ابزارهای اندازه‌گیری معتبر را تأکید می‌کند. (Czarna & Zajac, 2018) به بررسی ویژگی‌های شخصیتی تاریک، به‌ویژه سه ویژگی اصلی معروف به مثلث تاریک (نارسیسیسم، ماکیاولیسم و روان‌پریشی) و تأثیرات آن‌ها بر روابط بین فردی و محیط کار پرداختند. این مقاله به تحلیل تأثیرات منفی این ویژگی‌ها بر رفتارهای سازمانی و هزینه‌های ناشی از آن‌ها برای افراد و سازمان‌ها می‌پردازد. با تمرکز بر نارسیسیسم، نویسندگان به بررسی حوزه‌های مختلفی مانند تاکتیک‌های دست‌کاری ترجیحی، عملکرد شغلی، رفتارهای ضد تولیدی و موفقیت‌های شغلی (از جمله حقوق و رضایت شغلی) پرداخته و همچنین به موضوعاتی چون ادب در محیط کار، ظهور و اثربخشی رهبری و تأثیرات بر موفقیت و رفاه زیرمجموعه‌ها اشاره می‌کنند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی تاریک می‌توانند تأثیرات قابل‌توجهی بر رفتارهای سازمانی و روابط کاری داشته باشند و نیاز به توجه بیشتر به این ویژگی‌ها در زمینه‌های مختلف شغلی را تأکید می‌کند.

(Grover, 2018) به بررسی شرایطی پرداختند که در آن ویژگی‌های شخصیتی تاریک (مثلث تاریک) ممکن است به نفع افراد یا سازمان‌ها در محیط کار عمل کنند. این تحقیق با بررسی ادبیات موجود و ابزارهای اندازه‌گیری ویژگی‌های تاریک، به ناهماهنگی‌های موجود در نتایج تحقیقات قبلی پرداخت. یافته‌ها نشان داد که تأثیرات مثبت، منفی و غیر معنادار این ویژگی‌ها بر نتایج شغلی ممکن است تحت تأثیر متغیرهای تعدیل‌کننده‌ای مانند خود نظارتی، هوش هیجانی و تاب‌آوری قرار گیرد. نتایج نشان داد که هوش هیجانی تنها متغیری است که هم تأثیرات مثبت ویژگی‌های تاریک را تقویت و هم تأثیرات منفی آن‌ها را کاهش می‌دهد. همچنین، متغیرهای واسطه‌ای مانند مرکزیت و واسطه‌گری در رابطه بین روان‌پریشی اولیه و عملکرد ارزیابی‌شده ۳۶۰ درجه نقش داشتند. درنهایت، این تحقیق تأکید می‌کند که ویژگی‌های تاریک می‌توانند در برخی شرایط به نفع افراد و سازمان‌ها عمل کنند و نیاز به درک بهتر این ویژگی‌ها و تأثیرات آن‌ها بر رفتارهای شغلی را نشان می‌دهد.

(Amiri Tehrani & Barzandeh, 2024) به بررسی نقش میانجی آشفستگی شناختی در رابطه میان تحمل ابهام و تاب‌آوری باکیفیت زندگی در زنان متأهل پرداختند. این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بر روی ۳۸۴ زن متأهل در شهر اصفهان انجام شد و داده‌ها از طریق پرسشنامه جمع‌آوری گردید. نتایج نشان داد که تحمل ابهام و تاب‌آوری هر دو به‌طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق کاهش آشفستگی شناختی، تأثیر مثبت بر بهبود کیفیت زندگی زنان متأهل دارند. همچنین، این تحقیق تأیید کرد که تحمل ابهام و تاب‌آوری باکیفیت زندگی رابطه‌ای مثبت و با آشفستگی شناختی رابطه‌ای منفی و معنادار دارند. درنهایت، کاهش آشفستگی شناختی به‌عنوان یک میانجی در این رابطه نقش مهمی در بهبود کیفیت زندگی ایفا می‌کند.

تحقیقات مختلفی که در زمینه ویژگی‌های شخصیتی تاریک و تأثیرات آن‌ها بر رفتارهای سازمانی و رضایت شغلی انجام شده، نتایج متنوعی را به همراه داشته است (Schyns et al., 2022) بر تأثیرات منفی ویژگی‌های تاریک بر رهبری و رفتارهای سازمانی تأکید کرده و نیاز به تحقیقات بیشتر و توسعه ابزارهای اندازه‌گیری معتبر را مطرح می‌کند.

در مقابل، [Czarna](#) و [Zajas \(2018\)](#) به تحلیل تأثیرات منفی مثلث تاریک بر روابط بین فردی و هزینه‌های ناشی از آن‌ها در محیط کار پرداخته و بر اهمیت توجه به این ویژگی‌ها در زمینه‌های شغلی تأکید می‌کنند. از سوی دیگر، [Grover \(2018\)](#) به بررسی شرایطی پرداخته که در آن ویژگی‌های تاریک ممکن است به نفع افراد یا سازمان‌ها عمل کنند و نشان می‌دهد که متغیرهای تعدیل‌کننده مانند هوش هیجانی می‌توانند تأثیرات مثبت و منفی این ویژگی‌ها را تحت تأثیر قرار دهند. به‌طور کلی، این تحقیقات نشان می‌دهند که ویژگی‌های شخصیتی تاریک می‌توانند تأثیرات قابل‌توجهی بر رفتارهای سازمانی و رضایت شغلی داشته باشند، اما نتایج آن‌ها تحت تأثیر متغیرهای مختلفی قرار دارد. همچنین، تأکید بر اهمیت تاب‌آوری و ابراز عواطف در افزایش رضایت شغلی نشان‌دهنده این است که ویژگی‌های شخصیتی علاوه بر تأثیرات منفی، می‌توانند به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده‌هایی برای رضایت شغلی نیز عمل کنند. این نتایج نیاز به درک عمیق‌تر از ویژگی‌های شخصیتی و تأثیرات آن‌ها در محیط‌های کاری را برجسته می‌کند.

۳- روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف، یک تحقیق کاربردی است که در آن تلاش می‌شود تا با استفاده از نتایج پژوهش، به حل مسائل مرتبط با اضطراب مرگ در پرستاران زن بخش‌های مراقبت‌های ویژه پرداخته شود. از نظر روش گردآوری اطلاعات، پژوهش پیمایشی و میدانی است که با استفاده از پرسشنامه به جمع‌آوری داده‌های دست‌اول پرداخته می‌شود. از نظر ماهیت، این پژوهش کمی و همبستگی است که در آن به بررسی همبستگی و ارتباط میان متغیرهای پژوهش پرداخته شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل پرستاران زن شاغل در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌های دولتی شهر تهران در سال ۱۴۰۲ است. بر اساس اطلاعات موجود در سازمان نظام پرستاری ایران، تعداد این پرستاران ۱۰,۲۰۳ نفر است. به‌منظور تعیین حجم نمونه از نرم‌افزار *Spss Sample Power* استفاده شده است. این نرم‌افزار با در نظر گرفتن متغیرهای مستقل (ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام)، متغیر وابسته (اضطراب مرگ)، و متغیر میانجی (تاب‌آوری)، حجم نمونه مناسبی را پیشنهاد می‌دهد. روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این پژوهش، نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای است.

در این روش، ابتدا بیمارستان‌های دولتی شهر تهران به‌عنوان خوشه‌های اول انتخاب شده و سپس در هر بیمارستان، بخش‌های مراقبت‌های ویژه به‌عنوان خوشه‌های دوم در نظر گرفته شده‌اند. از هر خوشه، نمونه‌ای معرف برای جمع‌آوری داده‌ها انتخاب شده است. ابزار اصلی گردآوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه‌های اضطراب مرگ [Templer \(1970\)](#)، پرسشنامه ابعاد تاریک شخصیت [Jonason & Webster \(2010\)](#)، پرسشنامه تحمل ابهام [Wden et al \(2003\)](#) و پرسشنامه تاب‌آوری [Connor & Davidson \(2003\)](#) است. پرسشنامه‌ها به‌صورت حضوری در اختیار نمونه‌ها قرار گرفته و ترکیبی از سؤالات باز، بسته و ترکیبی از هر دو نوع سؤال را شامل می‌شود.

داده‌های گردآوری شده در این پژوهش با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی در نرم‌افزارهای SPSS و AMOS تحلیل شده‌اند. در بخش آمار توصیفی، از جداول فراوانی، درصد و نمودارهای ستونی برای توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی استفاده شده و آماره‌های مرکزی مانند میانگین و انحراف معیار برای توصیف سایر متغیرهای پژوهش به‌کاررفته است. در بخش آمار استنباطی، ابتدا آزمون‌های کولموگوروف-اسمیرنف و شاپیرو-ویلک جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها اجرا شده است. سپس، مدل رگرسیون ساده با متغیر پنهان برای ارزیابی تأثیر ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام بر تاب‌آوری و اضطراب مرگ و همچنین تأثیر تاب‌آوری بر اضطراب مرگ استفاده شده است. همچنین، از مدل معادلات ساختاری (SEM) به‌منظور تحلیل و ارزیابی مدل مفهومی پژوهش بهره گرفته شده است. آزمون تی تک نمونه‌ای برای ارزیابی وضعیت کلی اضطراب مرگ در جامعه آماری و آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی مؤلفه‌های اضطراب مرگ به‌کاررفته‌اند.

روایی: به معنای توانایی ابزار اندازه‌گیری در سنجش دقیق ویژگی موردنظر است و نشان می‌دهد که ابزار تا چه حد در ارزیابی موضوع موفق است. در این پژوهش، برای ارزیابی اعتبار ابزار اندازه‌گیری از اعتبار محتوا استفاده شده است که شامل دو نوع اصلی است: اعتبار صوری و اعتبار نمونه‌ای. اعتبار صوری، که متداول‌ترین نوع اعتبار محتواست، بر قضاوت پژوهشگر و تجربه متکی است و معمولاً زمانی به دست می‌آید که ابزار سنجش پس از تأیید استاد راهنما و نظرخواهی از متخصصان و اساتید دانشگاه، تأیید شود. ابزار این پژوهش نیز پس از تدوین نهایی و تأیید استاد راهنما و دیگر اساتید گروه، دارای اعتبار صوری شناخته شده است.

پایایی: به توانایی روش سنجش در ارائه نتایج دقیق و تکرارپذیر اشاره دارد؛ یعنی اینکه آیا ابزار در صورت استفاده مکرر با همان واحد تحلیل، نتایج یکسانی به دست می‌دهد. به بیان دیگر، پایایی نشان‌دهنده ثبات و انسجام درونی اجزای یک ابزار اندازه‌گیری است. برای محاسبه پایایی دو روش کلی وجود دارد: ۱. پایایی باثبات و ۲. پایایی معادل (شامل پایایی سازگاری اجزا و پایایی دونیمه آزمون). در این پژوهش، از پایایی معادل و شاخه سازگاری اجزا برای تعیین پایایی پرسشنامه استفاده شده است. در این روش، آزمون ضریب آلفای کرون باخ به عنوان معتبرترین شاخص سازگاری اجزای ابزار اندازه‌گیری به کاررفته است تا سازگاری پاسخ‌های شرکت‌کنندگان با کل ابزار ارزیابی شود. پایایی ابزار این پژوهش با آزمون آلفای کرون باخ به شرح ذیل است:

جدول (۱). آزمون آلفای کرون باخ برای بررسی پایایی ابزار پژوهش

متغیرهای موردبررسی	مقدار ضریب آلفای کرون باخ	نتیجه آزمون
ابعاد تاریک شخصیت	۰/۷۳	پایایی مناسب و قابل قبول
تحمل ابهام	۰/۷۷	پایایی مناسب و قابل قبول
تاب‌آوری	۰/۷۹	پایایی مناسب و قابل قبول
اضطراب مرگ	۰/۷۲	پایایی مناسب و قابل قبول

با توجه به جدول (۱) ضریب آلفای کرون باخ، که بین صفر و یک متغیر است، هرچه بالاتر باشد، پایایی مقیاس بیشتر است. معمولاً ضریب ۰/۷۰ به عنوان حداقل قابل قبول در نظر گرفته می‌شود. در این پژوهش، ضریب آلفای کرون باخ برای ابعاد تاریک شخصیت ۰/۷۳، برای تحمل ابهام ۰/۷۷، برای تاب‌آوری ۰/۷۹ و برای اضطراب مرگ ۰/۷۲ گزارش شده است. همه این مقادیر بالاتر از حد استاندارد ۰/۷۰ بوده و نشان‌دهنده پایایی مناسب و قابل قبول پرسشنامه در سنجش هر چهار متغیر پژوهش است.

جدول (۲). آزمون CR و AVE برای بررسی پایایی ابزار پژوهش

متغیرهای موردبررسی	مقدار CR	مقدار AVE
ابعاد تاریک شخصیت	۰/۷۵	۰/۶۳
تحمل ابهام	۰/۷۸	۰/۶۵
تاب‌آوری	۰/۸	۰/۶۷
اضطراب مرگ	۰/۷۴	۰/۶۱

با توجه به جدول (۲) پایایی ترکیبی (CR) عاملی هست که مقدار آن از ۰ تا ۱ متغیر بوده و مقادیر بالاتر از ۰/۷۰ پذیرفته می‌شود، علاوه بر این فورنل و لارکر معیار AVE را برای سنجش روایی همگرا معرفی کرده و اظهار داشتند که مقدار AVE بالای ۰/۵۰ روایی همگرای قابل قبول را نشان می‌دهد.

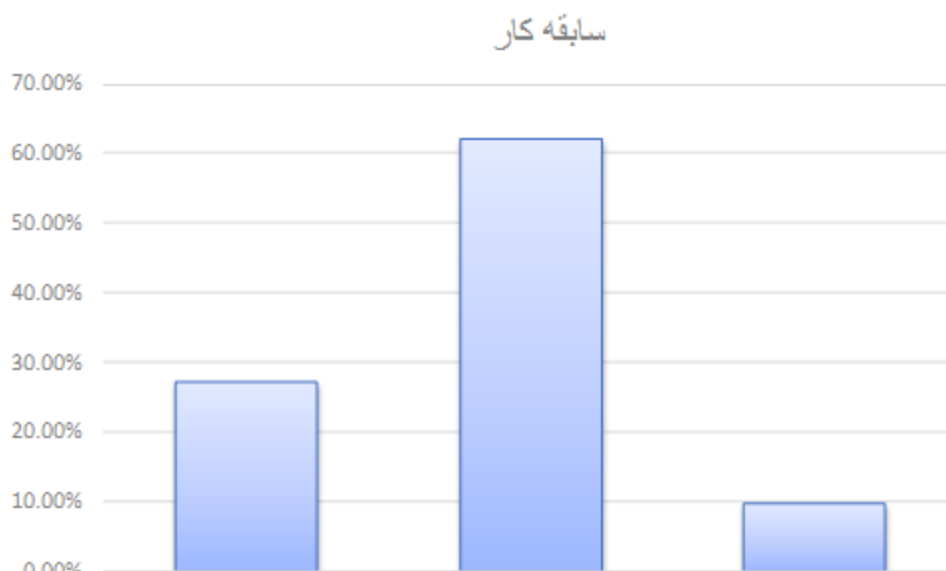
۴- یافته‌ها

جدول (۳). آمار توصیفی مرتبط با سابقه کار پاسخگویان

معرفها	فراوانی	درصد
کمتر از ۱۰ سال	۵۹	۲۷/۸
۱۰ تا ۲۰ سال	۱۳۲	۶۲/۳
بیشتر از ۲۰ سال	۲۱	۹/۹
جمع	۲۱۲	۱۰۰

سابقه کار

با توجه به جدول (۳) توزیع فراوانی سابقه کار پاسخگویان این پژوهش حاکی از آنست که ۵۹ نفر معادل ۲۷.۸ درصد از پاسخگویان این پژوهش دارای سابقه کار کمتر از ۱۰ سال، ۱۳۲ نفر معادل ۶۲.۳ درصد ۱۰ تا ۲۰ سال و ۲۴ نفر معادل ۱۱ درصد نیز دارای سابقه کار بیشتر از ۲۰ سال بوده‌اند. همچنین؛ این نتایج به صورت گرافیکی در نمودار ذیل نیز مشاهده می‌گردد.

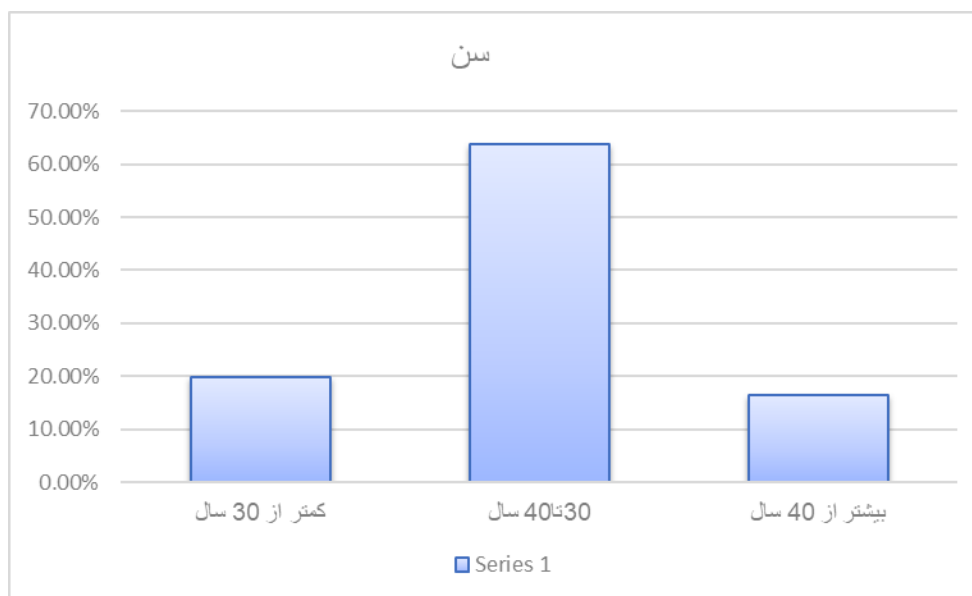
نمودار (۱). پاسخ دهندگان از نظر سابقه کار

جدول (۴). آمار توصیفی مرتبط با سن پاسخگویان

معرفها	فراوانی	درصد
کمتر از ۳۰ سال	۴۲	۱۹/۸
۳۰ تا ۴۰ سال	۱۳۵	۶۳/۷
بیشتر از ۴۰ سال	۳۵	۱۶/۵
جمع	۲۱۲	۱۰۰

سن

با توجه به جدول (۴) توزیع فراوانی سن پاسخگویان این پژوهش حاکی از آنست که ۴۲ نفر معادل ۱۹.۸ درصد از پاسخگویان این پژوهش در گروه سنی کمتر از ۳۰ سال قرار داشته‌اند، ۱۳۵ نفر معادل ۶۳.۷ درصد در گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال و ۳۵ نفر معادل ۱۶.۵ درصد نیز سن خود را بیشتر از ۴۰ سال گزارش نموده‌اند. همچنین؛ این نتایج به صورت گرافیکی در نمودار ذیل نیز مشاهده می‌گردد.

نمودار (۲). پاسخ دهندگان از نظر سن

جدول (۵). آماره‌های پراکندگی مرکزی از متغیرها

متغیرها	میانگین	انحراف معیار
ابعاد تاریک شخصیت	۳/۵۲	۰/۷۵
تحمل ابهام	۳/۵۸	۰/۷۶
تاب‌آوری در برابر استرس	۷۵/۳۶	۲/۶۴
اضطراب مرگ	۸/۲۵	۱/۷۳

با توجه به جدول (۵) میانگین نمرات هر متغیر در سطح قابل توجهی قرار دارد و انحراف معیار آن‌ها نیز تفاوت‌های فردی بین پاسخ‌دهندگان را مشخص می‌کند. میانگین نمره برای متغیر ابعاد تاریک شخصیت ۳.۵۲ با انحراف معیار ۰.۷۵ است. این مقدار میانگین نشان می‌دهد که شرکت‌کنندگان تمایل متوسطی به ویژگی‌های شخصیتی تاریک دارند، و انحراف معیار نسبتاً پایین حاکی از همسانی نسبی در پاسخ‌ها است. میانگین متغیر تحمل ابهام ۳.۵۸ با انحراف معیار ۰.۷۶ است. میانگین کمی بالاتر از حد متوسط است و نشان‌دهنده سطح نسبتاً خوبی از تحمل ابهام در میان شرکت‌کنندگان است. انحراف معیار مشابه با ابعاد تاریک شخصیت، همسانی پاسخ‌ها را در سطح قابل قبول نشان می‌دهد. میانگین نمره متغیر تاب‌آوری در برابر استرس ۷۵.۳۶ و انحراف معیار ۲.۶۴ نشان‌دهنده سطح بالای تاب‌آوری در میان شرکت‌کنندگان است. انحراف معیار کم بیانگر این است که اکثر شرکت‌کنندگان از تاب‌آوری نسبتاً مشابهی برخوردارند. میانگین متغیر اضطراب مرگ ۸.۲۵ با انحراف معیار

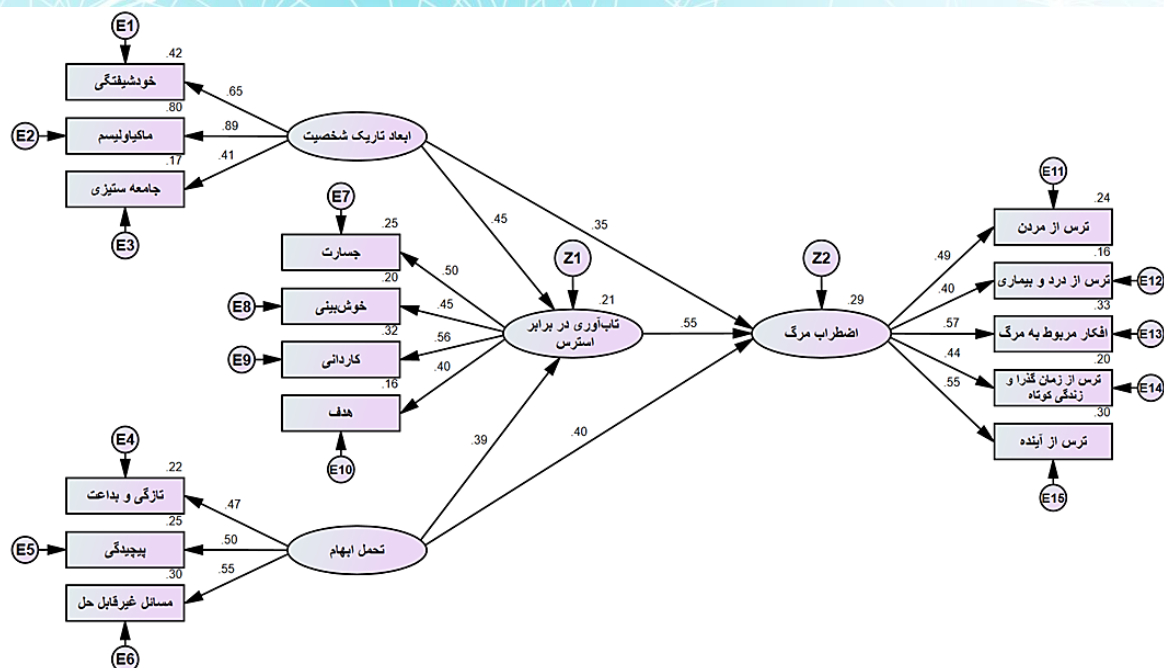
۱.۷۳ است که بیانگر سطح متوسط اضطراب مرگ در میان افراد مورد مطالعه است. این انحراف معیار نشان می‌دهد که نوسانات در تجربه اضطراب مرگ بین افراد قابل توجه است.

جدول (۶). آزمون کولموگروف اسمیرنف و آزمون شاپیرو-ویلک برای ارزیابی توزیع متغیرها

آزمون کولموگروف اسمیرنف			آزمون شاپیرو-ویلک		
مقدار آزمون	درجه آزادی	سطح معناداری	مقدار آزمون	درجه آزادی	سطح معناداری
۰/۱۳	۲۱۲	۰/۱۱	۰/۹۶	۲۱۲	۰/۳۶
۰/۰۷	۲۱۲	۰/۱۹	۰/۹۹	۲۱۲	۰/۴۳
۰/۰۶	۲۱۲	۰/۲۱	۰/۹۸	۰/۴۰	۰/۴۰
۰/۱۲	۲۱۲	۰/۰۹	۰/۹۶	۲۱۲	۰/۳۵

با توجه به جدول (۶) نتایج آزمون‌های کولموگروف-اسمیرنف و شاپیرو-ویلک برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها در پژوهش نشان می‌دهد که توزیع تمامی متغیرهای مورد بررسی نرمال است. برای هر چهار متغیر، سطح معناداری هر دو آزمون بالاتر از ۰.۰۵ است که این امر به معنای پذیرش فرض نرمال بودن داده‌ها است. در مورد متغیر ابعاد تاریک شخصیت، مقدار آزمون کولموگروف-اسمیرنف ۰.۱۳ و سطح معناداری ۰.۱۱، و مقدار آزمون شاپیرو-ویلک ۰.۹۶ با سطح معناداری ۰.۳۶ گزارش شده است. متغیر تحمل ابهام نیز با مقدار ۰.۰۷ و سطح معناداری ۰.۱۹ در آزمون کولموگروف-اسمیرنف، و مقدار ۰.۹۹ و سطح معناداری ۰.۴۳ در آزمون شاپیرو-ویلک، توزیع نرمال دارد. برای متغیر تاب‌آوری در برابر استرس، مقدار آزمون کولموگروف-اسمیرنف ۰.۰۶ و سطح معناداری ۰.۲۱ و در آزمون شاپیرو-ویلک ۰.۹۸ و سطح معناداری ۰.۴۰ نیز نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع است. در نهایت، متغیر اضطراب مرگ با مقدار آزمون ۰.۱۲ و سطح معناداری ۰.۰۹ در کولموگروف-اسمیرنف، و مقدار ۰.۹۶ و سطح معناداری ۰.۳۵ در شاپیرو-ویلک نیز دارای توزیع نرمال است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که توزیع داده‌ها در تمامی متغیرهای این پژوهش نرمال بوده و این امر امکان استفاده از آزمون‌های آماری پارامتریک را برای تحلیل‌های آماری بعدی فراهم می‌سازد.

اضطراب مرگ بر اساس ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام با میانجی‌گری متغیر تاب‌آوری در برابر استرس پیش‌بینی می‌شود.

شکل (۱). مدل میانجی با متغیر پنهان جهت ارزیابی فرضیه پژوهش

جدول (۷). خروجی استاندارد شده وزن‌های رگرسیونی

سطح معناداری (Sig)	نسبت بحرانی (C.R)	مقدار استاندارد شده (ضریب تأثیر رگرسیون)	متغیرهای پژوهش
۰/۰۰۰۱	۶/۷۱	۰/۳۵	تأثیر ابعاد تاریک شخصیت بر اضطراب مرگ
۰/۰۰۰۱	۷/۲۳	۰/۴۵	تأثیر ابعاد تاریک شخصیت بر تاب‌آوری در برابر استرس
۰/۰۰۰۱	۷/۱۹	۰/۴۰	تأثیر تحمل ابهام بر اضطراب مرگ
۰/۰۰۰۱	۷/۹۱	۰/۳۹	تأثیر تحمل ابهام بر تاب‌آوری در برابر استرس
۰/۰۰۰۱	۷/۸۸	۰/۵۵	تأثیر تاب‌آوری در برابر استرس بر اضطراب مرگ

با توجه به جدول (۷) با توجه به آزمون بوت‌استرپ یا خودگردان‌سازی که برای این مدل استفاده گردیده است و همچنین با توجه به اصول حاکم بر بحث میانجی‌گری در مدل‌سازی معادلات ساختاری به‌طور کلی می‌توان استنباط نمود که در این مدل چون هر دو اثر مستقیم و غیرمستقیم ابعاد تاریک شخصیت بر اضطراب مرگ و تحمل ابهام بر اضطراب مرگ معنادار گزارش شده است، می‌توان استنباط نمود که میانجی‌گری وجود دارد و متغیر تاب‌آوری در برابر استرس دارای نقش میانجی جزئی در تأثیر ابعاد تاریک شخصیت بر اضطراب مرگ و تحمل ابهام بر اضطراب مرگ است، پس فرضیه فوق مبنی بر اینکه اضطراب مرگ بر اساس ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام با میانجی‌گری متغیر تاب‌آوری در برابر استرس پیش‌بینی می‌شود؛ تأیید می‌گردد.

جدول ۸. خروجی استاندارد شده وزنهای رگرسیونی

متغیرهای پژوهش	مقدار استاندارد شده (ضریب تأثیر رگرسیون)	نسبت بحرانی (C.R)	سطح معناداری (Sig)
تأثیر ابعاد تاریک شخصیت بر اضطراب مرگ	۰/۳۵	۶/۷۱	۰/۰۰۰۱
تأثیر ابعاد تاریک شخصیت بر تاب‌آوری در برابر استرس	۰/۴۵	۷/۲۳	۰/۰۰۰۱
تأثیر تحمل ابهام بر اضطراب مرگ	۰/۴۰	۷/۱۹	۰/۰۰۰۱
تأثیر تحمل ابهام بر تاب‌آوری در برابر استرس	۰/۳۹	۶/۹۱	۰/۰۰۰۱
تأثیر تاب‌آوری در برابر استرس بر اضطراب مرگ	۰/۵۵	۷/۸۸	۰/۰۰۰۱

با توجه به جدول (۸) نتایج تحلیل رگرسیون استاندارد شده نشان می‌دهد که تمامی روابط بین متغیرهای پژوهش معنادار بوده و ضرایب تأثیر قوی و قابل توجهی دارند. ابتدا، ابعاد تاریک شخصیت تأثیر مثبت و معناداری بر اضطراب مرگ دارد (ضریب تأثیر ۰/۳۵، نسبت بحرانی ۶/۷۱، سطح معناداری ۰/۰۰۰۱)، که بیانگر آن است که افزایش ویژگی‌های شخصیت تاریک می‌تواند سطح اضطراب مرگ را افزایش دهد. همچنین، ابعاد تاریک شخصیت تأثیر مثبت و قوی‌تری بر تاب‌آوری در برابر استرس دارد (ضریب تأثیر ۰/۴۵، نسبت بحرانی ۷/۲۳، سطح معناداری ۰/۰۰۰۱)، که نشان می‌دهد ویژگی‌های شخصیت تاریک می‌توانند تاب‌آوری فرد را تحت تأثیر قرار دهند. تحمل ابهام نیز تأثیر مثبت و معناداری بر هر دو متغیر اضطراب مرگ و تاب‌آوری دارد. ضریب تأثیر تحمل ابهام بر اضطراب مرگ ۰/۴۰ (نسبت بحرانی ۷/۱۹، سطح معناداری ۰/۰۰۰۱) است، که حاکی از آن است که تحمل ابهام بالاتر می‌تواند اضطراب مرگ را افزایش دهد. تأثیر تحمل ابهام بر تاب‌آوری نیز ۰/۳۹ (نسبت بحرانی ۶/۹۱، سطح معناداری ۰/۰۰۰۱) گزارش شده است، که نشان‌دهنده ارتباط مثبت و معنادار بین این دو متغیر است. در نهایت، تاب‌آوری در برابر استرس تأثیر مثبت و قوی‌ای بر کاهش اضطراب مرگ دارد (ضریب تأثیر ۰/۵۵، نسبت بحرانی ۷/۸۸، سطح معناداری ۰/۰۰۰۱). این یافته نشان می‌دهد که افرادی که سطح تاب‌آوری بالاتری دارند، اضطراب کمتری در مواجهه با مرگ تجربه می‌کنند. به‌طور کلی، این نتایج نشان می‌دهد که ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام هر دو تأثیر معناداری بر اضطراب مرگ و تاب‌آوری دارند و تاب‌آوری در برابر استرس نقش مهمی در کاهش اضطراب مرگ ایفا می‌کند. تمامی روابط گزارش شده در سطح معناداری بسیار بالای ۰/۰۰۰۱ قرار دارند، که به اعتبار نتایج پژوهش کمک می‌کند.

جدول (۹). آزمون تی تک‌نمونه‌ای در راستای ارزیابی کلی ابعاد تاریک شخصیت در جامعه آماری

جدول آماره‌های توصیفی آزمون تی				متغیر موردبررسی
تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف استاندارد	ابعاد تاریک شخصیت
۲۱۲	۳/۵۲	۰/۷۵	۰/۰۵	
جدول آماره‌های استنباطی آزمون تی				ابعاد تاریک شخصیت
آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین‌ها	
۱۰/۱۴	۲۱۱	۰/۰۰۰۱**	۰/۵۲	
				حد پایین / حد بالا
				۰/۴۲-۰/۶۲

بالاتر از حد متوسط بودن ابعاد تاریک شخصیت در جامعه آماری

نتیجه کلی
آزمون

با توجه به جدول (۹) چون مقدار سطح معناداری به دست آمده در جدول آزمون تی تک نمونه‌ای برابر با ۰.۰۰۰۱ است و این مقدار با اطمینان ۰.۹۵ از سطح بحرانی و استاندارد خطای ۰.۰۵ کوچکتر است و به عبارت دیگر چون مقدار آماره تی برابر با (۱۰.۱۴) و بزرگتر از نسبت بحرانی و استاندارد (۱.۹۶) است، می‌توان نتیجه گرفت که ابعاد تاریک شخصیت در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. نتایج این آزمون نشان می‌دهد که میانگین اکتسابی نمونه برابر با ۳.۵۲ است که از میانگین جامعه (۳) با اختلاف ۰.۵۲ بالاتر از حد متوسط گزارش شده است و این تفاوت نیز به لحاظ آماری یک تفاوت معنادار گزارش شده است.

جدول (۱۰). آزمون تی تک نمونه‌ای در راستای ارزیابی کلی تحمل ابهام در جامعه آماری

جدول آماره‌های توصیفی آزمون تی				متغیر مورد بررسی
تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف استاندارد	تحمل ابهام
۲۱۲	۳/۵۸	۰/۷۶	۰/۰۵	
جدول آماره‌های استنباطی آزمون تی				تحمل ابهام
آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین‌ها	
۱۱/۱۴	۲۱۱	۰/۰۰۰۱**	۰/۵۲	حد پایین / حد بالا
۰/۴۸-۰/۶۸				

بالاتر از حد متوسط بودن تحمل ابهام در جامعه آماری

نتیجه کلی
آزمون

با توجه جدول (۱۰) چون مقدار سطح معناداری به دست آمده در جدول آزمون تی تک نمونه‌ای برابر با ۰.۰۰۰۱ است و این مقدار با اطمینان ۰.۹۵ از سطح بحرانی و استاندارد خطای ۰.۰۵ کوچکتر است و به عبارت دیگر چون مقدار آماره تی برابر با (۱۱.۱۴) و بزرگتر از نسبت بحرانی و استاندارد (۱.۹۶) است، می‌توان نتیجه گرفت که تحمل ابهام در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. نتایج این آزمون نشان می‌دهد که میانگین اکتسابی نمونه برابر با ۳.۵۸ است که از میانگین جامعه (۳) با اختلاف ۰.۵۸ بالاتر از حد متوسط گزارش شده است و این تفاوت نیز به لحاظ آماری یک تفاوت معنادار گزارش شده است.

جدول (۱۱). آزمون تی تک‌نمونه‌ای در راستای ارزیابی کلی تاب‌آوری در برابر استرس در جامعه آماری

متغیر موردبررسی				
جدول آماره‌های توصیفی آزمون تی				
تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف استاندارد	
۲۱۲	۷۵/۳۶	۲/۶۸	۰/۱۸	
جدول آماره‌های استنباطی آزمون تی				
آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین‌ها	حد پایین / حد بالا
۱۳۷/۵۵	۲۱۱	۰/۰۰۰۱**	۲۵/۳۶	-۲۵/۰۰۴ ۲۵/۷۳
نتیجه کلی آزمون				
بالاتر از حد متوسط بودن تاب‌آوری در برابر استرس در جامعه آماری				

با توجه به جدول (۱۱) چون مقدار سطح معناداری به‌دست‌آمده در جدول آزمون تی تک‌نمونه‌ای برابر با ۰/۰۰۰۱ است و این مقدار با اطمینان ۰/۹۵ از سطح بحرانی و استاندارد خطای ۰/۰۵ کوچک‌تر است و به عبارت دیگر چون مقدار آماره تی برابر با (۱۳۷/۵۵) و بزرگ‌تر از نسبت بحرانی و استاندارد (۱/۹۶) است، می‌توان نتیجه گرفت که تاب‌آوری در برابر استرس در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. نتایج این آزمون نشان می‌دهد که میانگین اکتسابی نمونه برابر با ۷۵/۳۶ است که از میانگین جامعه (۵۰) با اختلاف ۲۵/۳۶ بالاتر از حد متوسط گزارش شده است و این تفاوت نیز به لحاظ آماری یک تفاوت معنادار گزارش شده است.

جدول ۱۲. آزمون تی تک‌نمونه‌ای در راستای ارزیابی کلی اضطراب مرگ در جامعه آماری

متغیر موردبررسی				
جدول آماره‌های توصیفی آزمون تی				
تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف استاندارد	
۲۱۲	۸/۲۵	۱/۷۳	۰/۱۱	
جدول آماره‌های استنباطی آزمون تی				
آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت میانگین‌ها	حد پایین / حد بالا
۱۰/۵۱	۲۱۱	۰/۰۰۰۱**	۱/۲۵	۱/۰۱-۱/۴۸
نتیجه کلی آزمون				
بالاتر از حد متوسط بودن اضطراب مرگ در جامعه آماری				

با توجه جدول (۱۲) چون مقدار سطح معناداری به‌دست‌آمده در جدول آزمون تی تک‌نمونه‌ای برابر با ۰/۰۰۰۱ است و این مقدار با اطمینان ۰/۹۵ از سطح بحرانی و استاندارد خطای ۰/۰۵ کوچک‌تر است و به عبارت دیگر چون مقدار آماره تی برابر با

(۱۰.۵۱) و بزرگتر از نسبت بحرانی و استاندارد (۱.۹۶) است، می‌توان نتیجه گرفت که اضطراب مرگ در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. نتایج این آزمون نشان می‌دهد که میانگین اکتسابی نمونه برابر با ۸.۲۵ است که از میانگین جامعه (۷) با اختلاف ۱.۲۵ بالاتر از حد متوسط گزارش شده است و این تفاوت نیز به لحاظ آماری یک تفاوت معنادار گزارش شده است.

جدول (۱۳). آزمون تحلیل واریانس (آنوا) در راستای ارزیابی متغیرهای پژوهش با توجه به متغیر سن

نتیجه آزمون	سطح معناداری	مقدار F	انحراف معیار	میانگی ن	متغیر
عدم وجود تفاوت معنادار	۰/۰۹	۲/۴۱	۰/۶۴	۳/۳۵	کمتر از ۳۰ سال
			۰/۷۸	۳/۵۲	۳۰ تا ۴۰ سال
			۰/۷۲۲	۳/۷۳	بیشتر از ۴۰ سال
عدم وجود تفاوت معنادار	۰/۲۸	۱/۲۷	۰/۷	۳/۵۷	کمتر از ۳۰ سال
			۰/۸	۳/۵۳	۳۰ تا ۴۰ سال
			۰/۶۶	۳/۷۶	بیشتر از ۴۰ سال
عدم وجود تفاوت معنادار	۰/۴۸	۰/۷۲	۲/۷۲	۷۵/۶۴	کمتر از ۳۰ سال
			۲/۷۱	۷۵/۴	۳۰ تا ۴۰ سال
			۲/۵۳	۷۴/۹۱	بیشتر از ۴۰ سال
عدم وجود تفاوت معنادار	۰/۵۲	۰/۶۴	۱/۸۱	۸/۴۷	کمتر از ۳۰ سال
			۱/۷۷	۸/۲۳	۳۰ تا ۴۰ سال
			۱/۴۴	۸/۰۲	بیشتر از ۴۰ سال

با توجه به جدول (۱۳) چون سطح معناداری در آزمون تحلیل واریانس یک سویه (آنوا) برای متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام، تاب‌آوری در برابر استرس و اضطراب مرگ با اطمینان ۰.۹۵ از سطح خطای استاندارد ۰.۰۵ بزرگتر گزارش شده است، می‌توان استنباط نمود که میانگین اکتسابی متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام، تاب‌آوری در برابر استرس و اضطراب مرگ با توجه به متغیر سن با یکدیگر تفاوت معناداری ندارند؛ پس سن در متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام، تاب‌آوری در برابر استرس و اضطراب مرگ موثر نمی‌باشد. ابعاد تاریک شخصیت در سنین بالاتر نسبت به سنین پایین‌تر میانگین بیشتری را به خود اختصاص داده است هرچند این تفاوت‌ها به لحاظ آماری معنادار گزارش نشده است. تحمل ابهام در سنین بالاتر نسبت به سنین پایین‌تر میانگین بیشتری را به خود اختصاص داده است هرچند این تفاوت‌ها به لحاظ آماری معنادار گزارش نشده است. اضطراب

مرگ در سنین پایین تر نسبت به سنین پایین تر میانگین بیشتری را به خود اختصاص داده است هر چند این تفاوت ها به لحاظ آماری معنادار گزارش نشده است.

جدول (۱۴). آزمون تحلیل واریانس (آنوا) در راستای ارزیابی متغیرهای پژوهش با توجه به متغیر سابقه کار

متغیر	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری	نتیجه آزمون
ابعاد تاریک شخصیت	کمتر از ۱۰ سال	۳/۲	۰/۶۵	۴/۹۵	عدم وجود تفاوت معنادار
	۱۰ تا ۲۰ سال	۳/۶۱	۰/۷۷		
	بیشتر از ۲۰ سال	۳/۶۸	۰/۷		
تحمل ابهام	کمتر از ۱۰ سال	۳/۳۸	۰/۶۸	۳/۰۰۶	عدم وجود تفاوت معنادار
	۱۰ تا ۲۰ سال	۳/۶۴	۰/۸۱		
	بیشتر از ۲۰ سال	۳/۷۳	۰/۵۶		
تاب آوری در برابر استرس	کمتر از ۱۰ سال	۷۴/۶۹	۲/۷۹۳	۲/۸۷	عدم وجود تفاوت معنادار
	۱۰ تا ۲۰ سال	۷۵/۶۸	۲/۶۵		
	بیشتر از ۲۰ سال	۷۵/۲۳	۲/۲۵		
اضطراب مرگ	کمتر از ۱۰ سال	۸/۸۸	۱/۸۴	۵/۶۹	عدم وجود تفاوت معنادار
	۱۰ تا ۲۰ سال	۸/۰۱	۱/۶۶		
	بیشتر از ۲۰ سال	۷/۹۵	۱/۳۵		

با توجه به جدول (۱۴) چون سطح معناداری در آزمون تحلیل واریانس یک سویه (آنوا) برای متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت و اضطراب مرگ با اطمینان ۰.۹۵ از سطح خطای استاندارد ۰.۰۵ کوچکتر گزارش شده است، می توان استنباط نمود که میانگین اکتسابی متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت و اضطراب مرگ با توجه به متغیر سابقه کار با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ اما چون سطح معناداری در آزمون تحلیل واریانس یک سویه (آنوا) برای متغیرهای تحمل ابهام و تاب آوری در برابر استرس با اطمینان ۰.۹۵ از سطح خطای استاندارد ۰.۰۵ بزرگتر گزارش شده است، می توان استنباط نمود که میانگین اکتسابی متغیرهای تحمل ابهام و تاب آوری در برابر استرس با توجه به متغیر سابقه کار با یکدیگر تفاوت معناداری ندارند؛ پس سابقه کار در متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت و اضطراب مرگ موثر بوده اما در تحمل ابهام و تاب آوری در برابر استرس تأثیر معناداری نداشته است. ابعاد تاریک شخصیت در سابقه کار بالاتر نسبت به سابقه کار پایین تر میانگین بیشتری را به خود اختصاص داده است. اضطراب مرگ در سابقه کار پایین تر نسبت به سابقه کار پایین تر میانگین بیشتری را به خود اختصاص داده است. تحمل ابهام در سابقه کار بالاتر نسبت به سابقه کار پایین تر میانگین بیشتری را به خود اختصاص داده است هر چند

این تفاوت‌ها به لحاظ آماری معنادار گزارش نشده است. تاب‌آوری در برابر استرس در سابقه کار پایین‌تر نسبت به سابقه کار پایین‌تر میانگین بیشتری را به خود اختصاص داده است هرچند این تفاوت‌ها به لحاظ آماری معنادار گزارش نشده است. آزمون فریدمن آزمونی است که برای مقایسه سه یا بیش از سه گروه وابسته که در سطح کمی اندازه‌گیری می‌شوند، مورد استفاده قرار می‌گیرد و در هنگام محاسبه این داده‌ها نیز رتبه‌بندی آن‌ها مدنظر قرار می‌گیرد.

جدول (۱۵). آزمون فریدمن جهت رتبه‌بندی مؤلفه‌های ابعاد تاریک شخصیت

رتبه نهایی	میانگین رتبه‌ها	ابعاد تاریک شخصیت
۳	۱/۷۴	خودشیفتگی
۳	۲/۲۶	ماکیاولیسم
۲	۲	جامعه ستیزی
۲۱۲		تعداد
۳۲		مقدار کای اسکوار
۲		درجه آزادی
۰/۰۰۰۱		سطح معناداری
وجود تفاوت معنادار بین رتبه‌ها		نتیجه آزمون

با توجه به نتایج جدول (۱۵) آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های ابعاد تاریک شخصیت؛ چون مقدار سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۰۱ بوده و از سطح خطای استاندارد ۰/۰۵ کوچک‌تر گزارش شده است، می‌توان استنباط نمود که میانگین رتبه اکتسابی مؤلفه‌های ابعاد تاریک شخصیت تفاوت معناداری با یکدیگر دارند و به ترتیب رتبه عبارتند از:

ماکیاولیسم

جامعه ستیزی

خودشیفتگی

جدول (۱۶). آزمون فریدمن جهت رتبه‌بندی مؤلفه‌های تحمل ابهام

رتبه نهایی	میانگین رتبه‌ها	تحمل ابهام
۲	۱/۸۹	تازگی و بداعت
۱	۲/۶	پیچیدگی
۳	۱/۵۱	مسائل غیرقابل حل
۲۱۲		تعداد
۱۵۰/۵۴		مقدار کای اسکوار
۲		درجه آزادی
۰/۰۰۰۱		سطح معناداری

با توجه به جدول (۱۶) آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های تحمل ابهام؛ چون مقدار سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ بوده و از سطح خطای استاندارد ۰.۰۵ کوچک‌تر گزارش شده است، می‌توان استنباط نمود که میانگین رتبه اکتسابی مؤلفه‌های تحمل ابهام تفاوت معناداری با یکدیگر دارند و به ترتیب رتبه عبارتند از:

۱. پیچیدگی
۲. تازگی و بداعت
۳. مسائل غیرقابل حل

جدول (۱۷). آزمون فریدمن جهت رتبه‌بندی مؤلفه‌های تاب‌آوری در برابر استرس

رتبه نهایی	میانگین رتبه‌ها	تاب‌آوری در برابر استرس
۱	۳	جسارت
۲	۲/۸۶	خوش‌بینی
۳	۲/۸۸	کاردانی
۴	۱/۲۵	هدف
۲۱۲		تعداد
۲۸۸/۵۹		مقدار کای اسکوار
۳		درجه آزادی
۰/۰۰۰۱		سطح معناداری
		نتیجه آزمون
		وجود تفاوت معنادار بین رتبه‌ها

با توجه به نتایج جدول (۱۷) آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های تاب‌آوری در برابر استرس؛ چون مقدار سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ بوده و از سطح خطای استاندارد ۰.۰۵ کوچک‌تر گزارش شده است، می‌توان استنباط نمود که میانگین رتبه اکتسابی مؤلفه‌های تاب‌آوری در برابر استرس تفاوت معناداری با یکدیگر دارند و به ترتیب عبارتند از:

۱. جسارت
۲. خوش‌بینی
۳. کاردانی
۴. هدف

جدول (۱۸). آزمون فریدمن جهت رتبه‌بندی مؤلفه‌های اضطراب مرگ

رتبه نهایی	میانگین رتبه‌ها	اضطراب مرگ
۳	۳/۰۸	ترس از مردن
۱	۳/۷۸	ترس از درد و بیماری
۴	۲/۴۸	افکار مربوط به مرگ

اضطراب مرگ	میانگین رتبه‌ها	رتبه نهایی
ترس از زمان گذرا و زندگی کوتاه	۳/۲۴	۲
ترس از آینده	۲/۴۳	۵
تعداد	۲۱۲	
مقدار کای اسکوار	۱۹۱/۳۶	
درجه آزادی	۴	
سطح معناداری	۰/۰۰۰۱	
نتیجه آزمون	وجود تفاوت معنادار بین رتبه‌ها	

با توجه به نتایج جدول (۱۸) آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های اضطراب مرگ؛ چون مقدار سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ بوده و از سطح خطای استاندارد ۰.۰۵ کوچک‌تر گزارش شده است، می‌توان استنباط نمود که میانگین رتبه اکتسابی مؤلفه‌های اضطراب مرگ تفاوت معناداری با یکدیگر دارند و به ترتیب رتبه عبارتند از:

۱. ترس از درد و بیماری
۲. ترس از زمان گذرا و زندگی کوتاه
۳. ترس از مردن
۴. افکار مربوط به مرگ
۵. ترس از آینده

۵- بحث و نتیجه‌گیری

اضطراب مرگ به‌عنوان نوعی نگرانی وجودی، بر زندگی و رفتارهای فرد تأثیر می‌گذارد و از عوامل مختلفی مانند ویژگی‌های شخصیتی و توانایی مقابله با شرایط نامعلوم تأثیر می‌پذیرد. ویژگی‌های شخصیت تاریک (شامل خودشیفتگی، ماکیاولیسم و سایکوپاتی) با افزایش اضطراب مرگ مرتبط هستند، درحالی‌که تحمل ابهام به فرد کمک می‌کند تا در برابر این اضطراب مقاومت بیشتری نشان دهد.

تاب‌آوری به‌عنوان یک عامل میانجی مهم، می‌تواند اثرات منفی ویژگی‌های شخصیت تاریک و تحمل پایین ابهام را تعدیل کرده و اضطراب مرگ را کاهش دهد. این پژوهش، یک مطالعه کاربردی است که باهدف کاهش اضطراب مرگ در پرستاران زن بخش‌های مراقبت‌های ویژه انجام شده و از روش پیمایشی و میدانی برای گردآوری داده‌ها بهره می‌برد. جامعه آماری شامل پرستاران زن شاغل در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌های دولتی تهران در سال ۱۴۰۲ است که حجم نمونه با نرم‌افزار SPSS Sample Power تعیین شده است.

روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای، بیمارستان‌های دولتی و بخش‌های مراقبت ویژه را به‌عنوان خوشه‌ها در نظر گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه‌های معتبر اضطراب مرگ، ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام و تاب‌آوری است. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و AMOS تحلیل شده‌اند. در بخش آمار توصیفی، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و آماره‌های مرکزی مانند میانگین و انحراف معیار توصیف شده‌اند. بخش آمار استنباطی شامل آزمون‌های کولموگروف-اسمیرنوف و شاپیرو-ویلک برای بررسی نرمال بودن داده‌ها، مدل رگرسیون ساده و مدل معادلات ساختاری (SEM) برای ارزیابی روابط میان متغیرها است. در این پژوهش، برای ارزیابی اعتبار ابزار اندازه‌گیری از اعتبار محتوا استفاده شده است که شامل دو نوع اصلی است: اعتبار صوری و اعتبار نمونه‌ای.

ابزار این پژوهش نیز پس از تدوین نهایی و تأیید استاد راهنما و دیگر اساتید گروه، دارای اعتبار صوری شناخته شده است و از پایایی معادل و شاخه سازگاری اجزا برای تعیین پایایی پرسشنامه استفاده شده است. در این روش، آزمون ضریب آلفای کرون باخ به عنوان معتبرترین شاخص سازگاری اجزای ابزار اندازه گیری به کار رفته است تا سازگاری پاسخ های شرکت کنندگان با کل ابزار ارزیابی شود. با توجه به جدول (۱) در این پژوهش، ضریب آلفای کرون باخ برای ابعاد تاریک شخصیت ۰.۷۳، برای تحمل ابهام ۰.۷۷، برای تاب آوری ۰.۷۹ و برای اضطراب مرگ ۰.۷۲ گزارش شده است. همه این مقادیر بالاتر از حد استاندارد ۰.۷۰ بوده و نشان دهنده پایایی مناسب و قابل قبول پرسشنامه در سنجش هر چهار متغیر پژوهش است. با توجه به جدول (۲) پایایی ترکیبی (CR) عاملی هست که مقدار آن از ۰ تا ۱ متغیر بوده و مقادیر بالاتر از ۰/۷۰ پذیرفته می شود، علاوه بر این فورنل و لارکر معیار AVE را برای سنجش روایی همگرا معرفی کرده و اظهار داشتند که مقدار AVE بالای ۰/۵۰ روایی همگرای قابل قبول را نشان می دهد.

با توجه به جدول (۳) توزیع فراوانی سابقه کار پاسخگویان این پژوهش حاکی از آنست که ۵۹ نفر معادل ۲۷.۸ درصد از پاسخگویان این پژوهش دارای سابقه کار کمتر از ۱۰ سال، ۱۳۲ نفر معادل ۶۲.۳ درصد ۱۰ تا ۲۰ سال و ۲۴ نفر معادل ۲۱ درصد نیز دارای سابقه کار بیشتر از ۲۰ سال بوده اند. همچنین؛ این نتایج به صورت گرافیکی در نمودار ذیل نیز مشاهده می گردد. با توجه به جدول (۴) توزیع فراوانی سن پاسخگویان این پژوهش حاکی از آنست که ۴۲ نفر معادل ۱۹.۸ درصد از پاسخگویان این پژوهش در گروه سنی کمتر از ۳۰ سال قرار داشته اند، ۱۳۵ نفر معادل ۶۳.۷ درصد در گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال و ۳۵ نفر معادل ۱۶.۵ درصد نیز سن خود را بیشتر از ۴۰ سال گزارش نموده اند.

همچنین؛ این نتایج به صورت گرافیکی در نمودار ذیل نیز مشاهده می گردد. با توجه به جدول (۵)، میانگین نمرات متغیرها در سطح قابل توجهی قرار دارد. برای متغیر ابعاد تاریک شخصیت، میانگین ۳.۵۲ و انحراف معیار ۰.۷۵ نشان دهنده تمایل متوسط و همسانی نسبی در پاسخ ها است. متغیر تحمل ابهام با میانگین ۳.۵۸ و انحراف معیار ۰.۷۶ سطح قابل قبولی از تحمل ابهام را نشان می دهد. میانگین تاب آوری در برابر استرس ۷۵.۳۶ با انحراف معیار ۲.۶۴ بیانگر سطح بالای تاب آوری و همسانی نسبی در پاسخ ها است. در نهایت، میانگین اضطراب مرگ ۸.۲۵ و انحراف معیار ۱.۷۳ سطح متوسط اضطراب مرگ را با نوساناتی در تجربه افراد نشان می دهد. با توجه به جدول (۶) نتایج آزمون های کولموگروف-اسمیرنوف و شاپیرو-ویلک نشان می دهد که توزیع تمامی متغیرهای پژوهش نرمال است؛ زیرا سطح معناداری هر دو آزمون برای همه متغیرها بالاتر از ۰.۰۵ است.

برای متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام، تاب آوری در برابر استرس و اضطراب مرگ، مقادیر آزمون ها و سطح معناداری نشان دهنده پذیرش نرمال بودن توزیع داده ها است. این نرمال بودن توزیع داده ها استفاده از آزمون های پارامتریک را برای تحلیل های آماری بعدی ممکن می سازد. با توجه به جدول (۷) و نتایج آزمون بوت استرپ، می توان نتیجه گرفت که در مدل مورد بررسی، هر دو اثر مستقیم و غیرمستقیم ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام بر اضطراب مرگ معنادار است.

این امر نشان دهنده وجود میانجی گری است و متغیر تاب آوری در برابر استرس به عنوان یک میانجی جزئی در تأثیر این دو متغیر بر اضطراب مرگ عمل می کند. بنابراین، فرضیه مبنی بر اینکه اضطراب مرگ بر اساس ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام با میانجی گری تاب آوری پیش بینی می شود، تأیید می گردد. با توجه به جدول (۸) نتایج تحلیل رگرسیون استاندارد نشان می دهد که تمامی روابط بین متغیرهای پژوهش معنادار و دارای ضرایب تأثیر قوی هستند. ابعاد تاریک شخصیت تأثیر مثبت و معناداری بر اضطراب مرگ (ضریب ۰.۳۵) و تاب آوری در برابر استرس (ضریب ۰.۴۵) دارد، به این معنا که ویژگی های شخصیت تاریک می توانند سطح اضطراب مرگ و تاب آوری را افزایش دهند.

تحمل ابهام نیز تأثیر مثبت معناداری بر اضطراب مرگ (ضریب ۰.۴۰) و تاب آوری (ضریب ۰.۳۹) دارد. همچنین، تاب آوری در برابر استرس با ضریب تأثیر ۰.۵۵ به کاهش اضطراب مرگ کمک می کند. به طور کلی، این نتایج نشان می دهد که

ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام تأثیر قابل توجهی بر اضطراب مرگ و تاب‌آوری دارند و تاب‌آوری نقش مهمی در کاهش اضطراب مرگ ایفا می‌کند.

با توجه به جدول (۹) نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد که مقدار سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ است، که کمتر از سطح بحرانی ۰.۰۵ و معناداری ۰.۹۵ است. آماره تی برابر با ۱۰.۱۴ نیز بزرگ‌تر از نسبت بحرانی ۱.۹۶ است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که ابعاد تاریک شخصیت در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. میانگین اکتسابی نمونه ۳.۵۲ بوده که بالاتر از میانگین جامعه (۳) است و این تفاوت از نظر آماری معنادار گزارش شده است. با توجه به جدول (۱۰) نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ است که کمتر از سطح بحرانی ۰.۰۵ و معناداری ۰.۹۵ است. همچنین، آماره تی برابر با ۱۱.۱۴ بوده که بزرگ‌تر از نسبت بحرانی ۱.۹۶ است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که تحمل ابهام در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. میانگین اکتسابی نمونه ۳.۵۸ بوده که بالاتر از میانگین جامعه (۳) است و این تفاوت به لحاظ آماری معنادار گزارش شده است.

با توجه به جدول (۱۱) نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ است، که کمتر از سطح بحرانی ۰.۰۵ و معناداری ۰.۹۵ است. همچنین، آماره تی برابر با ۱۳۷.۵۵ بوده که بزرگ‌تر از نسبت بحرانی ۱.۹۶ است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که تاب‌آوری در برابر استرس در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. میانگین اکتسابی نمونه ۷۵.۳۶ بوده که بالاتر از میانگین جامعه (۵۰) است و این تفاوت به لحاظ آماری معنادار گزارش شده است. با توجه به جدول (۱۲) نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ است که کمتر از سطح بحرانی ۰.۰۵ و معناداری ۰.۹۵ است. همچنین، آماره تی برابر با ۱۰.۵۱ بوده که بزرگ‌تر از نسبت بحرانی ۱.۹۶ است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که اضطراب مرگ در جامعه آماری بالاتر از حد متوسط است. میانگین اکتسابی نمونه ۸.۲۵ بوده که بالاتر از میانگین جامعه (۷) است و این تفاوت به لحاظ آماری معنادار گزارش شده است. با توجه به جدول (۱۳) نتایج تحلیل واریانس یک‌طرفه (آنوا) برای متغیرهای ابعاد تاریک شخصیت، تحمل ابهام، تاب‌آوری در برابر استرس و اضطراب مرگ نشان می‌دهد که سطح معناداری بزرگ‌تر از ۰.۰۵ است. این امر بیانگر این است که میانگین اکتسابی این متغیرها به‌طور معناداری با توجه به متغیر سن تفاوتی ندارند و سن تأثیری بر این متغیرها ندارد. هرچند ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام در سنین بالاتر میانگین بیشتری را نشان می‌دهند، این تفاوت‌ها از نظر آماری معنادار نیستند. همچنین، تاب‌آوری در برابر استرس و اضطراب مرگ در سنین پایین‌تر میانگین بیشتری دارند، اما این تفاوت‌ها نیز معنادار گزارش نشده‌اند. با توجه به جدول (۱۴) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه (آنوا) نشان می‌دهد که سطح معناداری برای ابعاد تاریک شخصیت و اضطراب مرگ کمتر از ۰.۰۵ است، که بیانگر وجود تفاوت معنادار میان میانگین‌های این دو متغیر با توجه به سابقه کار است. در مقابل، برای تحمل ابهام و تاب‌آوری در برابر استرس، سطح معناداری بزرگ‌تر از ۰.۰۵ گزارش شده، لذا این دو متغیر تفاوت معناداری ندارند. به‌طور کلی، سابقه کار تأثیر معناداری بر ابعاد تاریک شخصیت و اضطراب مرگ دارد، درحالی‌که بر تحمل ابهام و تاب‌آوری تأثیری ندارد. ابعاد تاریک شخصیت و تحمل ابهام در افراد با سابقه کار بیشتر، میانگین بالاتری دارند، درحالی‌که اضطراب مرگ و تاب‌آوری در افراد با سابقه کار کمتر، میانگین بالاتری را نشان می‌دهند، هرچند این تفاوت‌ها از نظر آماری معنادار نیستند. با توجه به جدول (۱۵) نتایج آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های ابعاد تاریک شخصیت نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ است که کمتر از سطح خطای ۰.۰۵ است. این امر حاکی از وجود تفاوت معنادار در میانگین رتبه‌های مؤلفه‌ها است. به ترتیب، مؤلفه‌ها به این شکل رتبه‌بندی شده‌اند: ۱. ماکیاولیسم، ۲. جامعه‌ستیزی، ۳. خودشیفتگی.

با توجه به جدول (۱۶) نتایج آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های تحمل ابهام نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰۱ است که کمتر از سطح خطای ۰.۰۵ است. این نتایج حاکی از وجود تفاوت معنادار در میانگین رتبه‌های مؤلفه‌ها است. به ترتیب، مؤلفه‌ها به این صورت رتبه‌بندی شده‌اند: ۱. پیچیدگی، ۲. تازگی و بداعت، ۳. مسائل غیرقابل حل. با توجه به

جدول (۱۷) نتایج آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های تاب‌آوری در برابر استرس نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۱ است که کمتر از سطح خطای ۰.۰۵ است.

این نتایج نشان‌دهنده وجود تفاوت معنادار در میانگین رتبه‌های مؤلفه‌ها است. به ترتیب، مؤلفه‌ها به این صورت رتبه‌بندی شده‌اند: ۱. جسارت، ۲. خوش‌بینی، ۳. کاردانی، ۴. هدف. با توجه به جدول (۱۸) نتایج آزمون فریدمن در رتبه‌بندی مؤلفه‌های اضطراب مرگ نشان می‌دهد که سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۱ است که کمتر از سطح خطای ۰.۰۵ است. این نتایج حاکی از وجود تفاوت معنادار در میانگین رتبه‌های مؤلفه‌ها است. به ترتیب، مؤلفه‌ها به این صورت رتبه‌بندی شده‌اند: ۱. ترس از درد و بیماری، ۲. ترس از زمان گذرا و زندگی کوتاه، ۳. ترس از مردن، ۴. افکار مربوط به مرگ، ۵. ترس از آینده.

تحقیقات مختلفی که در زمینه ویژگی‌های شخصیتی تاریک و تأثیرات آن‌ها بر رفتارهای سازمانی و کیفیت زندگی انجام شده، نتایج جالبی را به همراه داشته است (Schyns et al. (2022 و Czarna & Zajac (2018) تأثیرات منفی ویژگی‌های تاریک شخصیت بر رفتارهای سازمانی و روابط کاری پرداخته و بر نیاز به توجه بیشتر به این ویژگی‌ها در محیط کار تأکید می‌کنند. در مقابل، (Grover (2018 به بررسی شرایطی پرداخته که در آن ویژگی‌های تاریک ممکن است به نفع افراد یا سازمان‌ها عمل کنند و نشان می‌دهد که متغیرهای تعدیل‌کننده مانند هوش هیجانی می‌توانند تأثیرات مثبت و منفی این ویژگی‌ها را تحت تأثیر قرار دهند. از سوی دیگر، تحقیق (Amiri Tehrani & Barazandeh (2024 بر روی زنان متأهل نشان می‌دهد که تحمل ابهام و تاب‌آوری تأثیر مثبت بر کیفیت زندگی دارند و آشفتگی شناختی به‌عنوان یک میانجی در این رابطه عمل می‌کند.

این نتایج با نتایج تحقیق حاضر که به بررسی اضطراب مرگ و تأثیرات ویژگی‌های شخصیتی تاریک بر آن می‌پردازد، هم‌راستا است. در این تحقیق، ویژگی‌های تاریک شخصیت با افزایش اضطراب مرگ مرتبط هستند و تاب‌آوری به‌عنوان یک عامل میانجی می‌تواند اثرات منفی این ویژگی‌ها را کاهش دهد. به‌طور کلی، هر دو تحقیق نشان‌دهنده این هستند که ویژگی‌های شخصیتی تاریک می‌توانند تأثیرات منفی بر کیفیت زندگی و سلامت روان افراد داشته باشند، اما در عین حال، متغیرهای میانجی مانند تاب‌آوری و تحمل ابهام می‌توانند به کاهش این تأثیرات منفی کمک کنند. این یافته‌ها نیاز به درک عمیق‌تر از ویژگی‌های شخصیتی و تأثیرات آن‌ها در زمینه‌های مختلف شغلی و زندگی روزمره را برجسته می‌کند.

محدودیت‌های تحقیق: یکی از محدودیت‌های این تحقیق، تمرکز بر جامعه آماری خاصی از پرستاران زن در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌های دولتی تهران است که ممکن است نتایج را به سایر گروه‌های شغلی یا جمعیت‌های مختلف تعمیم ندهد. همچنین، استفاده از پرسشنامه‌ها به‌عنوان ابزار جمع‌آوری داده‌ها ممکن است تحت تأثیر پاسخ‌های اجتماعی مطلوب قرار گیرد و به این ترتیب دقت نتایج را کاهش دهد. علاوه بر این، عدم بررسی متغیرهای دیگر مانند شرایط اجتماعی و اقتصادی و تأثیر آن‌ها بر اضطراب مرگ و ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند به‌عنوان یک محدودیت در این تحقیق مطرح شود.

پیشنهادها: برای تحقیقات آینده، پیشنهاد می‌شود که نمونه‌های بزرگ‌تر و متنوع‌تری از جمعیت‌های مختلف شامل مردان و زنان در مشاغل مختلف مورد بررسی قرار گیرند تا نتایج قابل تعمیم‌تری به دست آید. همچنین، بررسی تأثیر متغیرهای دیگر مانند عوامل اجتماعی و اقتصادی بر اضطراب مرگ و ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند به درک بهتر این روابط کمک کند. علاوه بر این، استفاده از روش‌های کیفی مانند مصاحبه‌های عمیق می‌تواند به کشف جنبه‌های پنهان‌تر و عمیق‌تر این موضوعات کمک کند.

References

- Amiri Tehrani, F., Barazandeh, A. (2024). The mediating role of cognitive dissonance in the relationship between ambiguity tolerance and resilience with quality of life in married women. *Seventeenth National Conference on Law, Psychology, and Social Sciences*, Shirvan [In Persian]. <https://civilica.com/doc/2072609> [In Persian]
- Craib, K., Patterson, S., Laborde, S., & Allen, M. S. (2024). The dark core of personality predicts mate poaching, jealousy, sociosexual orientation, ambivalent sexism, and attitudes toward sexual harassment. *Personality and Individual Differences*. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2024.112667>
- Czarna, A. Z., & Zajas, A. (2018). Dark Personality Features and Employment (pp. 1–12). Cham: *Springer*. https://doi.org/10.1007/978-3-319-28099-8_2094-1
- Christensen, A., & Sullaway, M. (2023). Examining the effect of the dark dimensions of the personality on the dark dimensions of the personality. Unpublished manuscript, *University of California*, Los Angeles
- Connor, K. M., & Davidson, J. R. T. (2003). Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depression and Anxiety*, 18(2), 76-82. [doi:10.1002/da.10113](https://doi.org/10.1002/da.10113)
- Eghbali, S., & Najafi, M. (2020). Emergency Nurses Job Satisfaction Prediction Model: Personality traits, Resilience, *Emotional Expression and Ambiguity Tolerance*. 10(1), 37. <https://doi.org/10.5539/JMBR.V10N1P37>
- Grover, H. K. (2018). The Upside to the Dark side: An empirical investigation into the moderators and mediators of the Dark Triad and work related outcomes. *Doctoral thesis*, <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10063615/>
- Iftikhar, K., & Iftikhar, R. (2024). Dark Triad Personality Traits Impulsivity and Aggression in Adolescents. *Foundation University Journal of Psychology*. <https://doi.org/10.33897/fujp.v8i2.519> [In Persian]
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The Dark Triad: A 3-Factor Model of Personality. *Personality and Individual Differences*, 48(5), 502-506. [doi:10.1016/j.paid.2009.11.007](https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.11.007)
- Khajeh Noori, B., Moradkhani, M., and Barati, S. (2018). A study on the relationship between lifestyle and social identity of women (Case study: Women in Ilam city). *Social Sciences of Ferdowsi University of Mashhad*, 15(1), 143-168. doi: 10.22067/jss.v15i1.48890 [In Persian].
- Lim, S. A., & Lee, J. (2020). The role of couples in similarity in terms of personality traits and emotional maturity in marital satisfaction. *The American Journal of Family Therapy*, 1-16.
- Mahin Torabi, S., Mozahedi, M., Sahabi, A., and Mousavi, S. V. (2011). The effect of cognitive-behavioral training on moderating irrational expectations, emotional maturity, and marital dissatisfaction in women. *Journal of Behavioral Sciences*, 5(2 (Serial 16)), 127-133. [In Persian] SID. <https://sid.ir/paper/129754/fa> [In Persian]
- Nuzulia, S., Prihastuty, R., Sofanudin, A., & Farras, T. I. (2024). Do People High in Dark Traits Have a Better Life? The Role of Dark Personality Traits on Objective and Subjective Career Success in an Indonesian Collective Society. *Journal of Educational, Health and Community Psychology*, 13(3), 805. <https://doi.org/10.12928/jehcp.v13i3.29416>
- Rasouli Moghadam, Z., Salehi, S. (2023). The mediating role of death anxiety and COVID-19 anxiety in the relationship between resilience and illness anxiety among nurses in Tehran:

- A descriptive study. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. (2023); 22 (2): 111-128. [In Persian] URL: <http://journal.rums.ac.ir/article-۱-۶۸۴۸-fa.html> [In Persian]
- Schyns, B., Braun, S., & Neves, P. (2022). Connecting Dark Personality Research with Workplace Issues. 230(4), 277–279. <https://doi.org/10.1027/2151-2604/a000507>
- Templer, D. I. (1970). The construction and validation of a Death Anxiety scale. *Journal of General Psychology*, 82: 165-177.
- Wden, M., Henningsen, M., & Henningsen, G. (2003). The Ambiguity Tolerance Questionnaire: Development and Validation. *Journal of Personality Assessment*, 81(2), 171-182. [doi:10.1207/S15327752JPA8102_05](https://doi.org/10.1207/S15327752JPA8102_05)
- Zafar, T., & Qurat-ul-ain, A. (2024). Relationship of Tetrad Dark Personality Traits and Delinquent Behavior among Adolescents: Moderating Role of Social Support. 2(2), 303–321. <https://doi.org/10.59075/4y8wa629> [In Persian]